

Beslissing

Klachtnummer:	KC20-046
Klachtdatum:	28 september 2020
Klager:	klager
Verweerders:	(GZ-psycholoog/zorgverantwoordelijke; verweerder 1) (psychiater; verweerder 2)
Betreft:	1. Wvggz-klacht over beperken gebruik communicatiemiddelen 2. Wvggz-klacht over beperken van de bewegingsvrijheid

Verloop van de behandeling van de klachten

De Regionale Klachtencommissie Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) Drenthe (de klachtencommissie) behandelt de klachten die klager op 28 september 2020 heeft ingediend. Klacht 1 gaat over de beperking van het gebruik van communicatiemiddelen; klacht 2 gaat over de beperking van de bewegingsvrijheid. Beide beperkingen zijn aangezegd bij brief van 22 september 2020.

Verweerder 1 heeft op 1 oktober 2020 een verweerschrift bij de klachtencommissie ingediend.

Partijen hebben afschriften van elkaars stukken ontvangen.

Op 6 oktober 2020 heeft de klachtencommissie een hoorzitting gehouden via Videobutler. De klachtencommissie die de klacht ter zitting heeft behandeld bestond uit:

- de heer mr. H. Dontje, voorzitter;
- mevrouw L. van Iersel, psychiater;
- mevrouw R. Gros, klinisch psycholoog/psychotherapeut.

Voor de verslaglegging was aanwezig de heer mr. E. Krol, waarnemend secretaris.

Verder waren aanwezig:

- klager, bijgestaan door zijn pvp;
- verweerders.

De voorzitter van de klachtencommissie heeft voor de zitting met toestemming van klager het behandeldossier ingezien en zijn bevindingen met de andere leden gedeeld.

Toelichting van klager

Klager en zijn pvp hebben op de zitting de volgende toelichting gegeven.

Hij heeft er bezwaar tegen dat hij geen contact mag hebben met zijn vriendin. Er worden onterechte beschuldigingen jegens haar geuit: zij is geen mededader. De foto's waarop zij staat zijn zonder haar medeweten genomen. Bovendien heeft klager weinig andere contacten waardoor het contact met

haar extra waardevol voor hem was, mede vanwege hun gezamenlijke dochter. Voorheen belde hij ongeveer wekelijks met zijn vriendin en daarnaast had hij regelmatig sms- of mailcontact met haar. Door de beperking is het contact met haar verbroken.

Ook de beschuldiging dat hij niet transparant is geweest klopt niet. Hij vindt de aanleiding voor de beperking onbegrijpelijk. Hij heeft in de gesprekken niets verborgen gehouden. Bovendien was het strafdossier en zijn veroordeling al langer bekend bij de instelling. Hij heeft met meerdere medewerkers gesproken over de foto's. Hij heeft deze foto's nooit gebagatelliseerd, geen informatie achtergehouden en altijd open kaart gespeeld. Zijn aanvraag om onbegeleid te mogen internetten vormde de reden om zijn dossier te bestuderen, waarna de beperking werd opgelegd. Hij vroeg zich af welke specifieke informatie uit de bestudering van het dossier naar voren is gekomen die eerder niet bekend was.

Voor de beperking kon hij wel gewoon contact hebben met zijn vriendin. Zo vonden Skype-gesprekken en e-mailcontacten met haar plaats onder toezicht en begeleiding. Hierbij zijn geen zaken geconstateerd die ongepast waren.

Wat betreft de beperking van de bewegingsvrijheid merkt hij op dat hij nooit suicidale gedachten heeft gehad.

Tot slot stoort het klager dat nauwelijks met hem overlegd is. De beperkingen zijn enkel aan hem medegedeeld.

De pvp leest namens klager een verklaring voor. Opmerking van de secretaris: de verklaring is als bijlage toegevoegd aan deze beslissing en maakt hiervan integraal onderdeel uit.

Toelichting van verweerders

Verweerder 1 heeft op de zitting de volgende toelichting gegeven.

Zij legt uit dat de Reclassering bij de opname een aantal stukken aanlevert aan de behandelaren, waaronder het vonnis en de Pro Justitia-rapportage. Daarnaast wordt het strafdossier opgevraagd dat vaak later wordt aangeleverd. Zij was niet vanaf het begin van de opname bij de behandeling van klager betrokken. Normaalgesproken neemt zij voor of aan het begin van de behandeling de aanwezige stukken door. Periodiek wordt gedurende de behandeling het dossier nogmaals doorgenomen om te bezien of alles nog steeds scherp op het netvlies staat.

Zij geeft aan dat het bestaan van de foto's bekend was. Op basis van de gesprekken bestond de indruk dat het om enkele foto's ging. Bij nadere bestudering van het vonnis bleek dat het ging om 120 foto's waarop onder meer lichamelijk contact te zien was tussen de vriendin van de klager en een jongetje. Klager heeft screenshots van deze foto's gemaakt. De rechter heeft deze foto's aangemerkt als kinderpornografisch materiaal. Op basis van de foto's wordt de vriendin van de klager door verweerders gezien als mededader. Klager wordt verweten dat hij minder openheid heeft betracht dan gewenst. Behandelaren ondervinden veel afweer om het over dit onderwerp te hebben. Het bespreken van dit soort zaken behoort tot de verantwoordelijkheid van klager voor zijn eigen behandeling.

Gelet hierop zien verweerders het voortdurende contact met de vriendin van de klager als zorgelijk. Het opheffen van de beperking is niet aan de orde, zolang klager bij de zorgaanbieder verblijft. Het

Skype-contact dat klager had met zijn vriendin vond plaats onder begeleiding van een sociotherapeut. Het is bij verweerders niet bekend dat zich hierbij incidenten hebben voorgedaan.

Desgevraagd licht verweerder 1 toe dat de kliniek vier internetprofielen kent. Profiel 3 houdt in dat iemand via het internet niet op sociale media-accounts mag inloggen, maar wel andere websites mag bezoeken.

Ontvankelijkheid en bevoegdheid

Klager is op 21 oktober 2019 opgenomen bij de Zorgaanbieder op grond van artikel 38a Wetboek van Strafrecht (tbs met voorwaarden). Dit betekent dat hij met zijn instemming in een accommodatie verblijft en tevens forensisch patiënt is (artikel 9:1, tweede lid onder a van de Wvvgz). Sinds 1 januari 2020 gelden voor hem de in hoofdstuk 9 van de Wvvgz opgenomen bepalingen ten aanzien van personen met een strafrechtelijke titel.

De klachten gaat over de beperkingen van de bewegingsvrijheid en van het gebruik van communicatiemiddelen. Dit zijn beslissingen als bedoeld in artikel 9:9, tweede resp. derde lid van de Wvvgz. De klachtencommissie kan de klachten over dergelijke beslissingen beoordelen op basis van artikel 10:3 van de Wvvgz en het Klachtenreglement klachten Wvvgz van de Regionale Klachtencommissie (het Klachtenreglement).

Beoordeling van de klachten

Klacht 1 – Beperking van het gebruik van communicatiemiddelen

De klachtencommissie constateert dat artikel 9:9, derde lid van de Wvvgz de zorgverantwoordelijke de mogelijkheid biedt om beperkingen in het recht op het vrij gebruik van communicatiemiddelen, waaronder de (mobiele) telefoon, het internet en de post, op te leggen. Dit kan uitsluitend indien sprake is van één of meer van de volgende gronden:

- a. naar het oordeel van de zorgverantwoordelijke van de uitoefening van het recht op vrij gebruik van communicatiemiddelen ernstige nadelige gevolgen moeten worden gevreesd voor de gezondheidstoestand van betrokkene, dan wel
- b. indien dit ter voorkoming van verstoring van de orde of voor de veiligheid in de accommodatie, zoals die in de huisregels is beschreven, of ter voorkoming van strafbare feiten noodzakelijk is.

Uit de kennisgevingsbrief van 22 september 2020 blijkt dat de zorgverantwoordelijke de beperking noodzakelijk acht vanwege vrees voor de benadeling van de gezondheidstoestand van klager en ter voorkoming van strafbare feiten. De beperking bestaat eruit dat klager geen mobiele telefoon in eigen beheer mag hebben en niet onbegeleid mag bellen, internetten en niet-zakelijke post openen en is erop gericht dat klager niet of in ieder geval niet onbegeleid contact mag hebben met zijn vriendin.

De klachtencommissie is van oordeel dat verweerders voldoende hebben onderbouwd dat de beperking op dit moment noodzakelijk is. Verweerders hebben aannemelijk gemaakt dat het contact tussen klager en zijn ex-partner als mogelijke mededader ertoe kan leiden dat zijn pedofiele stoornis in nadelige zin beïnvloed kan worden of in stand kan blijven en behandeling kan belemmeren. Hierom moet gevreesd worden voor de gezondheidstoestand van betrokkene, zeker in het licht van het feit dat klager volgens verweerders niet uit zichzelf volledig open is over dit onderwerp. Verweerders hebben daardoor sterke twijfel over het zicht op de delictrisicofactoren en of de gepleegde delicten goed in beeld zijn. Tot op heden is de delictdynamiek tussen klager en zijn vriendin onvoldoende belicht gebleven.

Daarnaast is ook aannemelijk dat sprake kan zijn van een verhoogd risico op strafbare feiten, waaronder het bezitten of zich toegang verschaffen tot kinderpornografische afbeeldingen (artikel 240b van het Wetboek van Strafrecht), als klager onbegeleid contact onderhoudt met zijn ex-partner en terecht zou komen in een destructieve delictdynamiek.

Dit betekent dat voldaan is aan zowel de a- als b-grond uit artikel 9:9, derde lid van de Wvvgz om een beperking in het recht op het vrij gebruik van communicatiemiddelen op te leggen.

De klachtencommissie constateert daarnaast dat de opgelegde beperking voldoet aan de beginselen van proportionaliteit, subsidiariteit en doelmatigheid. Er zijn geen andere middelen voorhanden dan de opgelegde beperking om de delictrisicofactoren in te schatten en te verminderen. Verweerders hebben hierover uitgelegd dat zij op dit moment geen goede inschatting kunnen maken van de gevaren voor klager zelf en voor de maatschappij. De klachtencommissie kan deze uitleg goed volgen.

Artikel 8:9 van de Wvvgz dat van toepassing is op het opleggen van een dergelijke beperking is naar het oordeel van de klachtencommissie voldoende in acht genomen. Met klager is overleg gevoerd, bijvoorbeeld tijdens de behandelplanbespreking op 17 september 2020, en de beslissing is tot stand gekomen na een actuele beoordeling van klagers gezondheidstoestand. Ook is de beslissing op schrift gesteld en voldoende gemotiveerd.

Dit leidt tot de conclusie dat deze klacht in zoverre **ongegrond** moet worden verklaard. De klachtencommissie laat de beslissing in stand.

Wel wenst zij op te merken dat een beperking niet langer mag voortduren dan strikt noodzakelijk. Verweerders hebben ter zitting verklaard dat de beperking gedurende het gehele resterende verblijf van klager bij de zorgaanbieder van kracht zal blijven. De klachtencommissie acht dit een onjuiste opvatting die niet in overeenstemming is met de uitgangspunten van de Wvvgz. Wanneer klager de gewenste openheid betracht, er meer zicht komt op delictrisicofactoren en de aard van de relatie tussen klager en zijn vriendin en dus een goede delictpreventieve behandeling van de grond komt, kunnen deze omstandigheden maken dat de beperking niet langer proportioneel en noodzakelijk is. Verweerders dienen regelmatig te evalueren of gelet op de voortgang van de behandeling de beperking nog steeds noodzakelijk is of ingetrokken kan worden. In dit kader acht de klachtencommissie het ook van belang dat de omgang van klager met zijn dochter die bij zijn vriendin woont ook onderdeel van de behandeling en dus ook van de afwegingen bij het voortduren van de beperking dient te zijn. In zoverre acht de klachtencommissie **gegrond**. Zij draagt verweerders, met inachtneming van deze beslissing, op de beslissing van 22 september 2020 aan te vullen en daarin in te gaan onder welke voorwaarden en omstandigheden de beperking (stapsgewijs) opgeheven kan worden.

Ten overvloede merkt de klachtencommissie op dat indien er signalen bestaan dat dochter gevaar vanuit klager of haar moeder loopt, het op de weg van behandelaren ligt om actie te ondernemen en dit te melden bij betrokken instanties.

Klacht 2 – Beperking van de bewegingsvrijheid

De klachtencommissie stelt vast dat op grond van artikel 9:9, tweede lid van de Wvvgz een beperking in het recht op bewegingsvrijheid in en rond de accommodatie opgelegd kan worden. Uit de kennisgevingsbrief blijkt dat klager tijdens de behandelpauze wordt teruggezet naar fase 2.

Een beperking in het recht op bewegingsvrijheid kan opgelegd worden vanwege dezelfde gronden als een beperking in het vrije gebruik van communicatiemiddelen, zoals hierboven geschetst. In de kennisgevingsbrief en de toelichting ter zitting volgt dat de beperking van de bewegingsvrijheid met

name noodzakelijk geacht wordt vanwege vrees voor de benadeling van de gezondheidstoestand van klager (a-grond). Hierbij hebben verweerders uitgelegd dat bij klager sprake is van suïcidale gedachten, wanneer hij verlies van toekomstperspectief ervaart. Op eerdere momenten heeft hij zich ook suïcidaal geuit. De inzage van het behandeldossier onderschrijft dit beeld.

De klachtencommissie is van oordeel dat de noodzaak voor de beperking van de bewegingsvrijheid voldoende aannemelijk is en daarnaast proportioneel, subsidiair en doelmatig te achten is. Daarnaast overweegt zij dat besloten is dat klager op 1 oktober jl. recht heeft gekregen op fase 3-vrijheden. In de daaraan voorgaande periode werden in het behandeldossier geen suïcidale gedachten gerapporteerd. De commissie acht deze (her)opbouw van vrijheden een goed behandelbeleid.

Dit leidt tot de conclusie dat de klacht tegen de beslissing om klagers bewegingsvrijheid in te perken **ongegrond** wordt verklaard.

Beslissing

De klachtencommissie verklaart de klacht tegen de beslissing tot beperking van het vrije gebruik van communicatiemiddelen **deels ongegrond en deels gegrond**.

Zij verklaart de klacht tegen de beslissing tot beperking van de bewegingsvrijheid **ongegrond**.

Deze beslissingen zijn genomen op 6 oktober 2020 door de heer mr. H. Dontje, voorzitter, mevrouw L. van Iersel en mevrouw R. Gros, leden, in aanwezigheid van de waarnemend secretaris van de klachtencommissie, de heer mr. E. Krol.

Beroepsmogelijkheid

Tegen deze beslissingen kunnen klager en verweerders binnen zes weken na kennisneming van de beslissing van de klachtencommissie een verzoekschrift indienen bij de Rechtbank Noord-Nederland om een beslissing van de rechtbank over deze klacht (artikel 10:7 van de Wvvggz).

Namens de voorzitter van de klachtencommissie, de heer mr. H. Dontje,

.....
W. Krol
Secretaris klachtencommissie

Deze definitieve beslissing is op 12 oktober 2020 verstuurd aan klager, pvp, verweerders, de inspectie, de directie en de geneesheer-directeur van de zorgaanbieder.